

UCHWAŁA NR XXIX/146/2012

Rady Miejskiej w Działoszycach

z dnia 30.10.2012 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2001 r nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)w związku z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rady Miasta i Gminy w Działoszycach uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Działoszyce na lata 2012 – 2016, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Działoszyce.

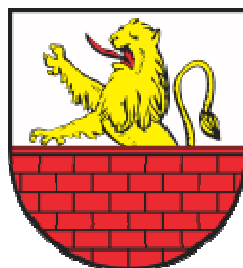
§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady

Zygmunt Saracki

**Gminny Program
Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w gminie
Działoszyce na lata
2012 - 2016**

WPROWADZENIE

Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nasyca wiele problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można ocenić w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Najprostszą dostępną dla przeciętnego człowieka definicją przemocy jest definicja zawarta w Słowniku Języka Polskiego. Określa ona przemoc jako „Fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanym na kimś lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie”. Na potrzeby niniejszego programu, najbardziej odpowiednią jest definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180 poz. 1493 ze zmianami). Artykuł 2 pkt 2 tejże ustawy definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Wyróżnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do czterech podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna i przemoc ekonomiczna. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje przemocy

Rodzaje przemocy	Formy zachowań
Przemoc fizyczna	Popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
Przemoc psychiczna	Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, kranie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
Przemoc seksualna	Wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytykowanie zachowań seksualnych kobiety itp.
Przemoc ekonomiczna	Odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokojenie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doświadczających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń, tak wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna, napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne – śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne), jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, przymuszanie do nieakceptowanych form współżycia, groźby pozbawienia życia). Nakładanie się na siebie niekorzystnych doświadczeń odgrywa istotną rolę w powstaniu i ujawnianiu się syndromu wyuczonej bezradności. Skutki wyuczonej bezradności, łagodzi stopniowe odzyskiwanie przez osobę doświadczającą przemocy kontroli nad swoją osobą i swoim życiem.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- deficyty poznawcze, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc,
- deficyty motywacyjne, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację,
- deficyty emocjonalne, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Ofiara przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość potrzebuje pomocy innych. Bez

odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Niniejszy Program został opracowany w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Działoszycach. Jest zgodny z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. DIAGNOZA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DZIAŁOSZYCE

Diagnoza przemocy w rodzinie w gminie Działoszyce została oparta na analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówki oświatowo wychowawczych oraz reprezentantów środowiska lokalnego tj. Sołtysów, mieszkańców, a także instytucji działających w gminie obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców.

1.1 Agresja i przemoc w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej oraz w domu rodzinnym.

Diagnoza problemów agresji i przemocy w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej została dokonana na podstawie badań ankietowanych przeprowadzonych w 2012 roku, funkcjonujących w gminie Działoszyce placówkach oświatowo – wychowawczych. Pozwoliły one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania tych problemów oraz uzyskać informację na temat prowadzonych działań profilaktycznych oraz koniecznych do podjęcia przedsięwzięciach.

Ankiety przedłożono do Dyrektorów szkół działających na terenie gminy Działoszyce. Badania wykazały, że dzieci czują się w miarę bezpiecznie w szkole,

niemniej jednak zdarzają się przypadki stosowania agresji werbalnej (m.in. poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, zmuszanie do palenia papierosów).

Organizowane przez placówki oświatowe zajęcia profilaktyczne przybierające m.in. formę lekcji wychowawczych, zajęć integracyjnych, pogadanek, spotkań z przedstawicielami policji, pielęgniarką, pedagogiem, psychologiem. Tematyka warsztatów profilaktycznych dotyczy również asertywności i relacji interpersonalnych w kontekście radzenia sobie m.in. w sytuacjach problemowych. Zajęcia spełniają również informacyjną gdyż dostarczają wiedzy o przysługujących prawach i formach pomocy a także o miejscach (adresy instytucji, telefony) w których można uzyskać profesjonalną pomoc.

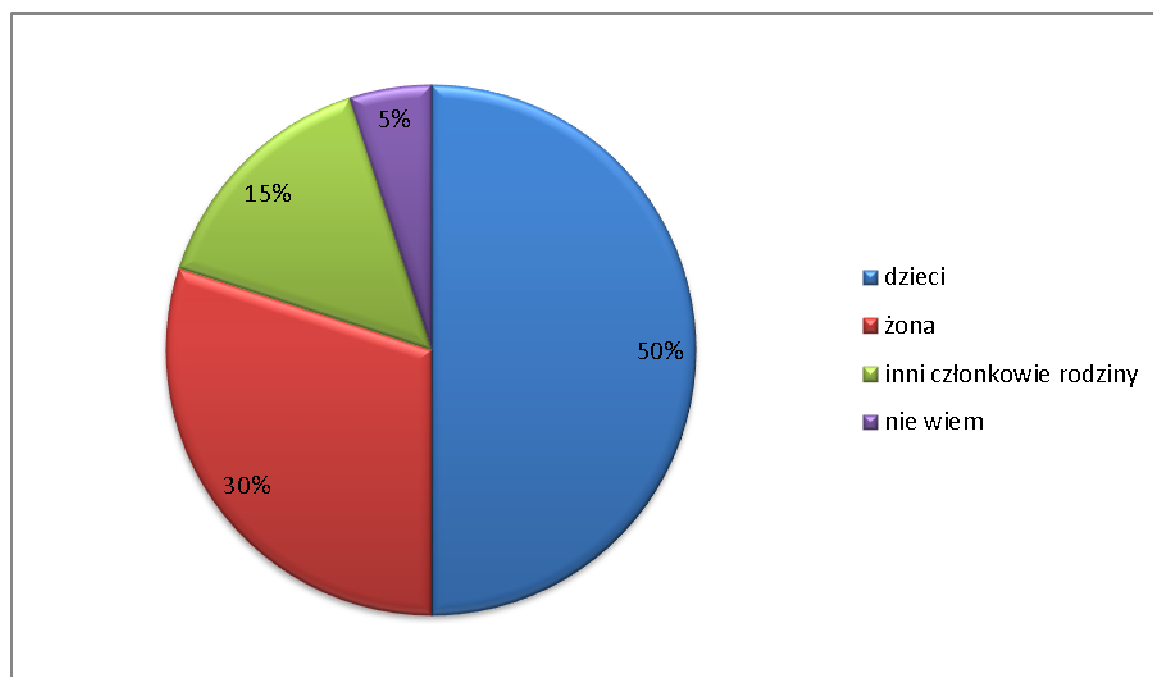
Do podmiotów z którymi szkoły podejmują współpracę w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy ankietowani wskazali: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję, Kuratora.

1.2 Przemoc w rodzinie w opinii środowiska lokalnego

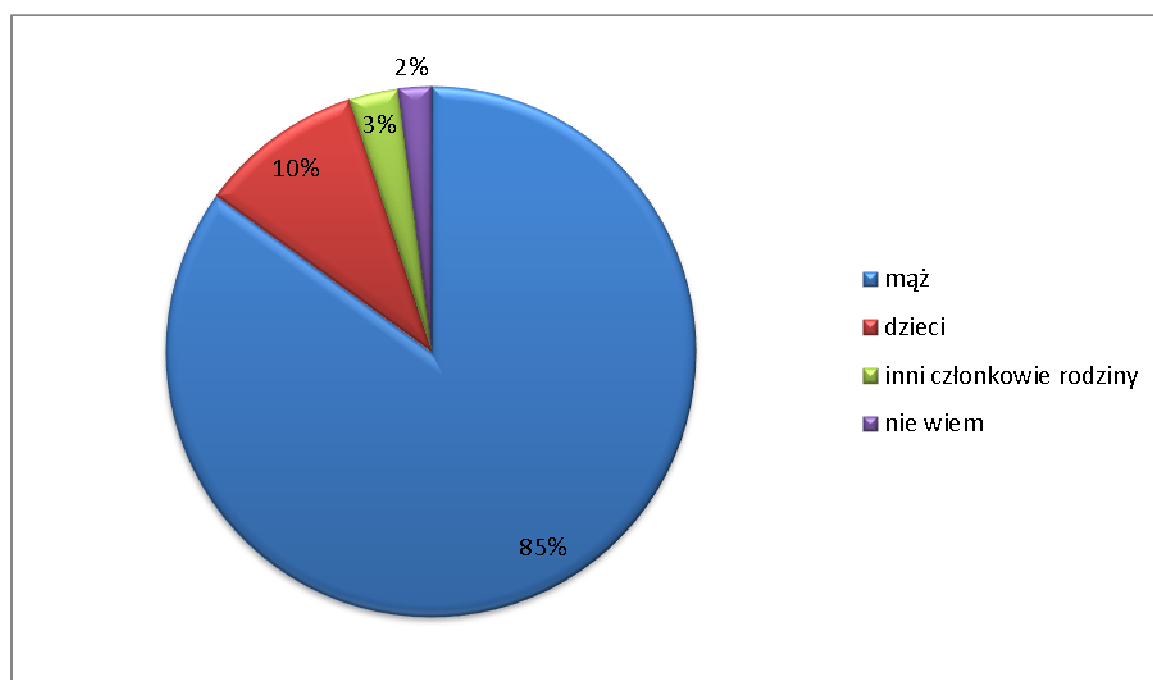
Z diagnozy przeprowadzonej w oparciu o anonimowe ankiety wynika, że głównymi sprawcami przemocy w rodzinie są mężowie, a przyczyną jej stosowania jest głównie alkohol.

Wśród innych powodów tego zjawiska badani wymienili ubóstwo, niedopasowanie charakteru małżonków, bezrobocie.

Osoby, które najczęściej doświadczają lub stosują przemoc, przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Osoby najczęściej doświadczające przemocy w rodzinie

Wykres 2. Osoby, które stosują przemoc w rodzinie

1.3 Zasoby umożliwiające przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie można zaliczyć grupy, instytucje i organizacje funkcjonujące na jej terenie, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców tego zjawiska. Poniższa tabela zawiera wykaz tego rodzaju podmiotów świadczących wsparcie dla mieszkańców gminy Działoszyce.

Tabela 1. Jednostki i grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie w 2012 r

Nazwa jednostki	Adres jednostki
Posterunek Policji	ul. Kościuszki, Działoszyce
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta i Gminy Działoszyce	ul. Skalbmierska 5, Działoszyce
Miejsko – Gminna Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Skalbmierska 5, Działoszyce
Zespół Interdyscyplinarny	u. Skalbmierska 5, Działoszyce

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa Zespół Interdyscyplinarny, który zajmuje się rozwiązywaniem problemów konkretnej rodziny.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi:

- Pracownik MGOPS
- Policjant
- Pracownik służby zdrowia
- Pracownik oświaty
- Kurator sądowy
- Pracownik GKRPA

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół interdyscyplinarny są rodziny:

- W których zdarzają się przypadki stosowania przemocy
- W których dzieci są zaniedbane
- W których występują konflikty pomiędzy rodzicami, a dzieckiem

2. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CEL OPERACYJNY, DZIAŁANIA

Cel główny wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Działoszyce na lata 2012 – 2016, jest następujący:

**PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE W
GMINIE DZIAŁOSZYCE, ZAPEWNIENIE
OCHRONY JEJ OFIAROM ORAZ SKUTECZNE
ODDIZŁYWANIE NA JEJ SPRAWCÓW**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1:

**WSPARCIE RODZIN W KTÓRYCH STOSOWANA JEST
PRZEMOC**

Działania do celu operacyjnego 1:

- Udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami w których stosowana jest przemoc
- Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw
- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez wykonywanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych

Cel operacyjny 2:

PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE PRZEMOCY W RODZINIE

Działania do celu operacyjnego 2:

- Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie m.in. poprzez organizowanie prelekcji, pogadek oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno – informacyjnych w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki
- Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym
- Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy w rodzinie i jej skutkom

Cel operacyjny 3:

ZACIEŚNIENIE WSPÓŁPRACY POMIĘDZY PODMIOTAMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Działania do celu operacyjnego 3:

- Monitorowanie przemocy w rodzinie w gminie, włączenie w tą działalność społeczności lokalnej
- Kontynuowanie przez pracowników socjalnych przedstawicieli, przedstawicieli policji i kuratora sądowego wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą
- Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i Kościoła

3. REALIZACJA PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych przez Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest Ośrodek pomocy Społecznej, a koordynatorem do spraw wdrożenia dokumentu – kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszytach.

Do oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane następujące wskaźniki:

- Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie

*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w
Gminie Działoszyce na lata 2012 - 2017*

- Liczba rodzin objętych pracą socjalną
- Liczba przeprowadzonych interwencji
- Liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego
- Liczba wizyt przeprowadzonych w rodzinach dotkniętych przemocą